

Raseduse katkestamine ravimite abil

Eestis reguleerib raseduse katkestamist „Raseduse katkestamise ja steriliseerimise seadus“. Selle alusel on võimalik rasedus katkestada naise enda soovil ja allkirjastatud avalduse alusel, kui raseduse kestus ei ületa 12 nädalat.

Enne protseduuri

Esmasel vastuvõtul selgitab arst välja raseduse olemasolu ja täpsustab kestuse. Samuti määratakse vajalikud uuringud ja vajadusel ravi ning antakse nõu raseduse katkestamist kaaluvatele patsiendile. Arsti tuleb teavitada oma tervislikust seisundist, varasematest ja praegustest haigustest, kasutatavatest ravimitest ning võimalikust ravimiallergiast.

Ravimitega raseduse katkestamise olemus

Medikamentoosne abort tähendab raseduse katkestamist ravimite abil. Kasutatakse kahte ravimit – mifepristooni ja misoprostooli. Meetodil on mõned tervises seisunditega seotud vastunäidustused, mida hindab arst. Mifepristooni ja misoprostooli kombinatsiooni peetakse üldiselt ohutuks ning pikaajalisi terviseriske ei ole täheldatud.

Kui patsient on otsustanud medikamentoosse katkestamise kasuks, manustatakse esimesel visiidiil mifepristoon suu kaudu.

Teine etapp toimub 24–48 tunni pärast, mil manustatakse misoprostool kas tupe või suu kaudu. Umbes 2–5% juhtudest katkeb rasedus juba pärast mifepristooni manustamist; kui ultraheli seda kinnitab, ei ole misoprostooli lisamine vajalik. Pärast misoprostooli toimib enamikul patsientidest raseduse katkestamine 4–6 tunni jooksul, 90% juhtudest ööpäeva jooksul.

Vajadusel on võimalik saada töövõimetusleht.

Kui patsiendi veregrupp on reesusnegatiivne ja rasedus on kestnud üle 9 nädala, manustatakse pärast protseduuri ravimit Rhesonativ, et vähendada reesuskonflikti riski tulevaste raseduste ajal.

Milliseid sümptomeid võib oodata?

Ravimitega raseduse katkestamine on sarnane iseenesliku raseduse katkemisega. Sageli tekivad emaka kokkutõmbed ja vereeritus. Kramplikud valud võivad kesta mõnest tunnist paari päevani. Valuravi pakutakse kõigile patsientidele ning kasutatakse erinevaid valuvaigisteid (nt ibuprofeen 400–800 mg).

Vereeritus on tavalisest menstruatsioonist tugevam ja kestab pikemalt. Kõige intensiivsem on see esimestel tundidel pärast misoprostooli. Keskmiselt kestab vereeritus kuni kaks nädalat, kuid üksikjuhtudel võib kesta ka kuni 45 päeva.

Misoprostool võib põhjustada lühiajalist kehatemperatuuri tõusu, külmavärinaid, iiveldust, oksendamist või kõhulahtisust. Need nähud taanduvad üldjuhul iseeneslikult. Võib esineda ka peavalu, uimasust või minestustunnet.

Võimalikud tüsistused ja erakorralise abi vajadus

Raseduse katkestamine ravimitega on üldiselt turvaline, kuid mõnel juhul võib vaja minna erakorralist meditsiinilist abi.

- **Liigne verejooks (<1 : 1000):** ohumärgid on suurte vereklompide eritumine, kahe suure sideme läbimärgamine kahe järjestikuse tunni jooksul,

MELIVA

pearinglus või minestus. Kui vereeritus püsib üle 45 päeva või jätkub ka pärast järgmist menstruatsiooni, tuleb pöörduda tervishoiuasutusse.

- **Raseduse jätkumine (<1 : 100):** viited võivad olla väga vähene vereeritus, rindade tundlikkus, iiveldus, väsimus või sagenenud urineerimine. Sellisel juhul kinnitab arst raseduse jätkumist ning protseduur tuleb korrata (kirurgiline puhastus või täiendav misoprostool).
- **Mittetäielik abort (5 : 100):** kui verejooks ei ole tugev ja põletikunähud puuduvad, võib rakedada jälgimistaktikat, kuna emakas võib tühjeneda iseeneslikult. Kontrollvisiit soovitatakse pärast menstruatsiooni. Umbes 5% juhtudest võib vaja minna kirurgilist sekkumist või korduvat ravimnustamist.
- **Vaagnaeraldite põletik:** sellele võivad viidata palavik, alakõhuvalu, külmavärinad või mädaneritis. Kui palavik püsib üle 4 tunni pärast misoprostooli või tekib järgmistel päevadel, tuleb pöörduda arsti poole.

Pärast protseduuri

Arst otsustab, kas ja millal on vajalik järelkontroll, arvestades raseduse kestust ja patsiendi soove. Kontroll on kindlasti vajalik, kui rasedus oli kestnud üle 9 nädala või kui katkestamine toimus kodus.

Kuni kahe nädala jooksul pärast protseduuri ei soovitata tampoonide kasutamist, vannis käimist, ujumist ega kaitsmata seksuaalvahekorda.

Menstruatsioon taastub tavaliselt 4–6 nädala jooksul. Kui seda ei teki, tuleb pöörduda naistearsti vastuvõtule.

Rasestumisvastased meetodid pärast katkestamist

Rasestumisvõime taastub kiiresti, mistõttu tuleks uue raseduse vältimiseks alustada sobiva rasestumisvastase meetodi kasutamist kohe pärast protseduuri. Hormonaalseid vahendeid võib alustada samal päeval, mil manustatakse mifepristoon, tingimusel et kasutamine algab nelja päeva jooksul pärast katkestamist. Tuperõnga ja plaastri kasutamist tuleks alustada hiljemalt katkestamise päeval. Emakasisese vahendi paigaldamine on võimalik pärast seda, kui on kinnitatud aborti toimumine.

Sobiva meetodi leidmiseks saab patsient arutada võimalusi arsti või ämmaemandaga, soovitatavalt enne protseduuri.